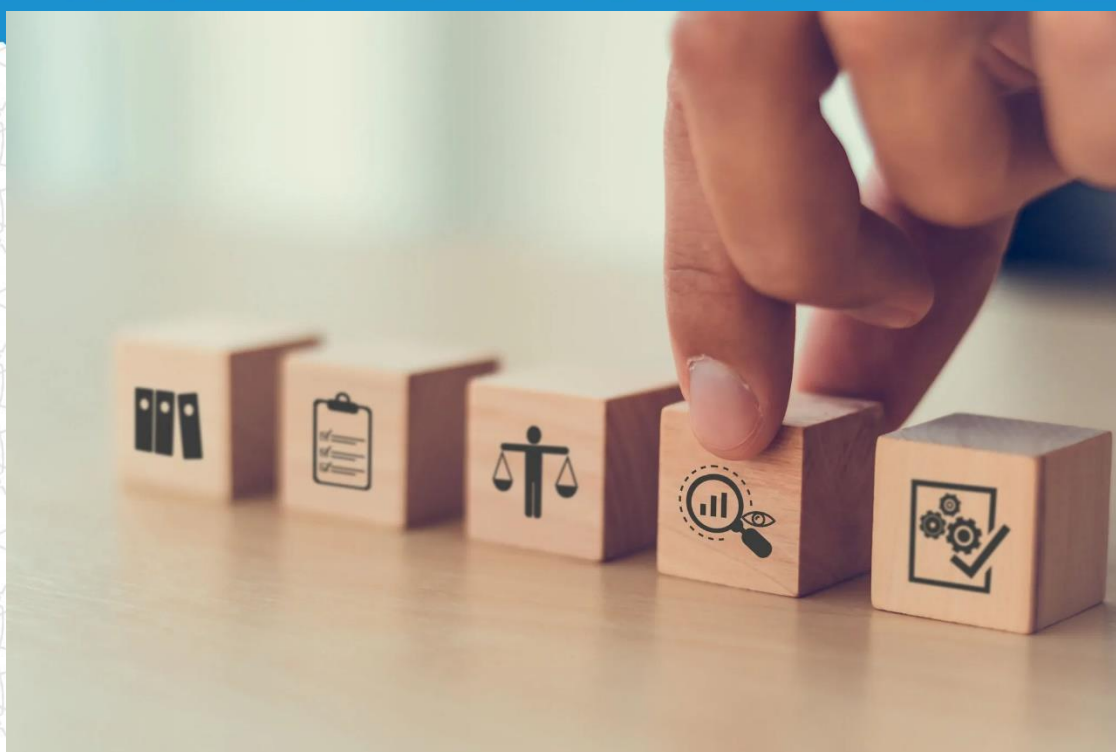

ارزیابی عملکرد بند «هـ» تبصره «۲۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (شفافیت و انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی)

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۵۱۹

کد موضوعی: ۲۳۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی عملکرد بند «ه» تبصره «۲۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (شفافیت و انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی)

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی (گروه اقتصاد رفاه و تأمین اجتماعی)

نوع گزارش: طرح/لایحه □، نظارتی ■، راهبردی □

تهیه و تدوین کننده: عباس یزدانی (گروه اقتصاد رفاه و تأمین اجتماعی)

مدیر مطالعه: محمدحسین مرادی

اظهار نظر کنندگان: فاطمه تیمورا، مونا خورشیدی

ناظران علمی: سیدعباس پرهیزکاری، سیدمحمدحسین فاطمی

صفحه آرا: سمیرا صادقی عسکری

ویراستار ادبی: زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:

۱. انتشار اطلاعات

۲. صندوق بازنشستگی

۳. حساب واحد

۴. انضباط بخشی

تاریخ شروع مطالعه: شهریورماه ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۲/۱۹

به نام خدا

فهرست مطالب

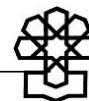
۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۳	۱. مقدمه.....
۴	۱-۱. صندوق‌های بازنشستگی چه اطلاعاتی را افشا می‌کنند؟.....
۶	۲. بیان و ارزیابی حکم قانون.....
۶	۲-۱. ارزیابی حکم.....
۷	۳. وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با بند «ه» تبصره «۲۰».....
۷	۳-۱. وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با انتشار اطلاعات.....
۱۰	۳-۲. عملکرد سازمان تأمین اجتماعی در ارتباط با حساب واحد و پرداخت به ذی‌نفع نهایی.....
۱۱	۴. جمع‌بندی و پیشنهادها.....
۱۴	۵. پیوست.....
۱۶	منابع و مآخذ.....

فهرست جداول

۴	جدول ۱. رهنمودهای ایسا در ارتباط با موضوع شفافیت و افشای اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی.....
۵	جدول ۲. اطلاعات انتشاریافته توسط صندوق‌های بازنشستگی.....
۸	جدول ۳. وضعیت عملکرد بند «ه» تبصره «۲۰» بودجه سال ۱۴۰۲.....
۹	جدول ۴. آخرین اطلاعات افشا شده صندوق‌ها در تاریخ تهیه گزارش - مهرماه ۱۴۰۳.....
۱۰	جدول ۵. وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با بند «ه» تبصره «۲۰» تا پایان مردادماه سال ۱۴۰۲.....

فهرست شکل‌ها

۱۴	شکل ۱ پیوست . صندوق بازنشستگی کشوری (تأخیر دوساله در انتشار صورت‌های مالی).....
۱۴	شکل ۲ پیوست. نمونه گزارش افشا در صندوق بازنشستگی کشوری.....
۱۵	شکل ۳ پیوست . سازمان تأمین اجتماعی (تأخیر دوساله در انتشار صورت‌های مالی).....

ارزیابی عملکرد بند «ه» تبصره «۲۰» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور (شفافیت و انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی)

چکیده

گزارش پیش رو به بررسی عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در خصوص اجرای بند «ه» تبصره «۲۰» [قانون بودجه سال ۱۴۰۲](#) پرداخته است. در حکم مذکور صندوق‌های بازنشستگی مکلف گردیده‌اند که اطلاعات مربوط به محاسبات بیمه‌ای وضعیت پایداری مالی، بودجه مصوب و عملکرد مالی را به تفکیک سرفصل‌های مندرج منتشر کنند. در ادامه حکم نیز سازمان تأمین اجتماعی موظف شده ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود نسبت به پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذی‌نفع نهایی اقدام کند.

در گزارش حاضر ابتدا مروری بر ضوابط و چارچوب انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی صورت پذیرفته است. در ادامه عملکرد صندوق‌های بازنشستگی از جمله سازمان تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر و سایر صندوق‌ها بررسی شده است. در مجموع می‌توان بیان داشت اطلاعات منتشر شده توسط صندوق‌های بازنشستگی نتوانسته ویژگی‌های مورد نظر افشای خوب از جمله افشای هدفمند، به‌موقع و قابل اعتماد را محقق کند. با توجه به این موارد پیشنهاد می‌شود با تصویب قانون دائمی جهت انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی در کنار تقویت سازوکارهای نظارت بر عملکرد صندوق‌های بازنشستگی افشاهای باکیفیت‌تری در این حوزه صورت پذیرد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

براساس بند «ه» تبصره «۲۰» [قانون بودجه سال ۱۴۰۲](#)، صندوق‌های بازنشستگی مکلف به انتشار محاسبات بیمه‌ای وضعیت پایداری مالی در افق پنج‌ساله، بودجه مصوب و عملکرد مالی براساس سرفصل‌های مندرج شده‌اند. در ادامه نیز سازمان تأمین اجتماعی مکلف به ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود شده است. صندوق‌های بازنشستگی دارای قابلیت توجهی را به نمایندگی از ذی‌نفعان خود مدیریت می‌کنند. انتشار صحیح اطلاعات به ذی‌نفعان اطمینان می‌دهد که مدیران صندوق از ریسک‌ها، هزینه‌ها و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری آگاه هستند و به افراد امکان می‌دهد تصمیمات آگاهانه‌تری درباره پس‌انداز بازنشستگی خود بگیرند. اطلاعات ضروری که باید افشا شوند

شامل صورت‌های مالی صندوق، عملکرد سرمایه‌گذاری، تخصیص دارایی‌ها، میزان ریسک، هزینه‌ها و ساختار حکمرانی صندوق است. این اطلاعات باید به صورت شفاف و قابل دسترس، معمولاً از طریق گزارش‌های سالیانه، گزارش‌های فصلی و ماهیانه با به‌روزرسانی‌های منظم به ذی‌نفعان منتشر شود.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

- در صندوق‌های بازنشستگی نسبت به انتشار اطلاعات اقدامات لازم صورت نپذیرفته و همچنان اطلاعات مورد نظر به صورت محرمانه یا با تأخیر چندساله منتشر می‌شود که از ویژگی‌های افشای خوب از جمله هدفمندی، شفافیت، قابلیت دسترسی و به‌روزرسانی منظم برخوردار نیستند.
- در ارتباط با قسمت دوم حکم مربوط به ایجاد حساب واحد و پرداخت به ذی‌نفع نهایی در سازمان تأمین اجتماعی، در بخش تعهدات پرداختی همچنان این سازوکار محقق نشده و پرداخت‌ها از حساب‌های مختلف در بانک‌های عامل صورت می‌پذیرد. همچنین در ارتباط با موضوع قراردادهای پیمانکاری و خرید کالا و خدمات نیز پرداخت‌ها از حساب‌های متفاوت صورت پذیرفته است. با این وجود، در بخش پرداخت حقوق و مزایای کارکنان سازمان تأمین اجتماعی حساب واحد متمرکز نزد بانک رفاه کارگران از بهمن‌ماه سال ۱۴۰۲ عملیاتی شده است.
- در ارتباط با گزارش‌دهی عملکرد و ارزیابی سرمایه‌گذاری‌ها، گزارش‌دهی مطلوبی وجود ندارد. آخرین صورت مالی منتشر شده سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشوری مربوط به سال ۱۴۰۱ است. در ارتباط با بودجه مصوب و همچنین عملکرد بودجه نیز در سنوات گذشته گزارش‌های رسمی منتشر نشده است. در ارتباط با گزارش عملکرد بودجه آخرین گزارش منتشر شده مربوط به صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در سال ۱۴۰۱ بوده و سایر صندوق‌ها گزارش‌های تفریغ بودجه را منتشر نکرده‌اند.
- در ارتباط با سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح اساساً گزارش‌دهی و انتشار اطلاعات صورت نمی‌پذیرد.
- در بین صندوق‌های بازنشستگی کشور صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر به‌روزترین عملکرد را در ارتباط با گزارش‌های انتشار اطلاعات داشته است.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

پیشنهاد می‌شود حکم مذکور با جامعیت و تفصیل بیشتری در چارچوب قوانین دائمی کشور تصویب شود. همچنین با تقویت مقام ناظر و تنظیم‌گر صندوق‌های بازنشستگی، بر گزارش‌دهی صندوق‌های بازنشستگی نظارت مستمر صورت پذیرد تا گزارش‌های منتشر شده به ذی‌نفعان از کیفیت بیشتری برخوردار گردد.

ضرورت و اهمیت افشای صحیح اطلاعات^۱ در صندوق‌های بازنشستگی ناشی از وظیفه امانتی است که مدیران این صندوق‌ها به ذی‌نفعان خود دارند. صندوق‌های بازنشستگی دارای‌های قابل توجهی را به نمایندگی از ذی‌نفعان مدیریت می‌کنند. همچنین این صندوق‌ها به جهت تأمین هزینه‌ها در دوران بلوغ خود به مدیریت صحیح دارای‌ها نیازمند هستند. افشای اطلاعات صحیح به ذی‌نفعان این امکان را می‌دهد تا در مورد عملکرد صندوق، ریسک‌ها، هزینه‌ها و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری آن مطلع شوند و تصمیمات آگاهانه‌تری درباره پس‌انداز بازنشستگی خود بگیرند. افشای دقیق و به‌موقع همچنین اعتماد بین مدیران صندوق و ذی‌نفعان را تقویت می‌کند و از بروز سوء مدیریت یا تقلب جلوگیری می‌کند.

علاوه‌براین، نهادهای ناظر از صندوق‌های بازنشستگی می‌خواهند که اطلاعاتی را منتشر کنند تا از رعایت استانداردهای قانونی اطمینان حاصل شود و از سیستم مالی گسترده‌تری محافظت شود. اطلاعات ضروری که باید منتشر شوند شامل صورت‌های مالی صندوق، عملکرد سرمایه‌گذاری، تخصیص دارای‌ها، میزان ریسک‌ها، هزینه‌ها و ساختار حاکمیتی شرکتی است. این اطلاعات باید برای همه طرف‌های درگیر (به‌ویژه اعضای و ذی‌نفعان طرح بازنشستگی، مقامات نظارتی و ...) به‌صورت شفاف، دقیق و به‌موقع افشا شوند [۱]؛ و معمولاً از طریق گزارش‌های سالیانه صندوق و به‌روزرسانی‌های منظم برای ذی‌نفعان منتشر شود. اطلاعات باید به‌موقع و با توجه به جدیدترین داده‌ها و الزامات قانونی به‌روز شده تا شفافیت و مسئولیت‌پذیری حفظ گردد. مدیران صندوق‌ها باید اطمینان حاصل کنند که افشاها به‌اندازه کافی دقیق هستند تا مسائل مالی پیچیده را بدون ایجاد سردرگمی برای ذی‌نفعان توضیح دهند و تعادلی بین کامل بودن و شفافیت برقرار کنند. این رویکرد جامع، افشای اطلاعات و یکپارچگی سیستم بازنشستگی را حفظ کرده و از ذی‌نفعان محافظت و از پایداری بلندمدت صندوق‌های بازنشستگی حمایت می‌کند.

البته شفافیت الزاماً به مفهوم انتشار آزاد اطلاعات مهم در سازمان‌های بیمه‌گر نیست. منظور، شفاف بودن اطلاعاتی است که آگاهی از آنها حق قانونی و اولیه ذی‌نفعان، اعضا و مزایاگیران طرح‌های تأمین اجتماعی است؛ لذا این اطلاعات باید به‌موقع، قابل اعتماد، مرتبط، صحیح و هدفمند ارائه شود. شفافیت، مهم‌ترین شاخص سیاست‌گذاری هدفمند به‌شمار می‌رود که بر ظرفیت و توانایی ذی‌نفعان در واگذاری مسئولیت به افراد مورد اعتماد برای مدیریت و اداره امور سازمان رفاه اجتماعی تأکید می‌کند. شفافیت پیش‌نیاز مشارکت مؤثر و معنادار ذی‌نفعان است. اصل شفافیت تا به آنجا که به موجب ارتقای کیفیت و سطح دسترسی افراد به اطلاعات بازار می‌شود، می‌تواند به‌طور قابل توجهی، هزینه‌های مبادله اطلاعات را کاهش دهد [۲].

بخشی از رهنمودهای ارائه شده توسط اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا)^۲ به موضوع شفافیت و افشای اطلاعات مربوط می‌شود. بیشتر برنامه‌های اجباری تأمین اجتماعی توسط قوانین، مصوبات و برخی مقررات رسمی دولت به‌منظور تعریف وظایف سازمان مسئول اجرای برنامه تدوین خواهد شد. به موجب این وظایف همواره وجه تمایزی بین

1. information disclosure

2. ISSA Guidelines on Good Governance

هیئت‌مدیره و مدیرعامل سازمان لحاظ می‌شود؛ به طوری که هیئت‌مدیره به عنوان دستگاه حکمرانی و سیاستگذاری سازمان و مدیرعامل به عنوان دستگاه اجرایی برنامه و مصوبات هیئت‌مدیره معرفی خواهد شد [۲]. در ارتباط با موضوع شفافیت و افشای اطلاعات، رهنمودهای حکمرانی خوب اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا) ارائه شده و در ارتباط با هر دو به شأن هیئت‌مدیره و مدیرعامل سازمان رهنمودهایی اشاره شده است. در ادامه به برخی از این رهنمودها اشاره می‌شود.

جدول ۱. رهنمودهای ایسا در ارتباط با موضوع شفافیت و افشای اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی [۲]

وظایف هیئت‌مدیره نسبت به شفافیت و افشای اطلاعات	وظایف مدیرعامل نسبت به شفافیت و افشای اطلاعات
<p>رهنمود ۱۲- سیاست افشای اطلاعاتی هیئت‌مدیره، سیاستی را در خصوص افشای اطلاعات اتخاذ می‌نماید که بنا به صلاحدید، زمینه‌های مجاز برای ارائه اطلاعات به ذی‌نفعان را به وضوح مشخص می‌کند.</p> <p>رهنمود ۱۳- منشور رفتاری هیئت‌مدیره، منشور رفتاری قابل اجرایی را تصویب و اجرا می‌کند که شامل سیاست افشای اطلاعات و مدیریت تضاد منافع در خصوص هریک از اعضای هیئت‌مدیره است.</p> <p>رهنمود ۱۴- گزارش‌دهی عمومی هیئت‌مدیره باید بازه‌های زمانی معین و منظم، ذی‌نفعان و عموم مردم را به طور دقیق از وضعیت سازمان تأمین اجتماعی و عملکرد آن آگاه کند.</p> <p>رهنمود ۱۵- حق آگاهی اعضا از مزایا هیئت‌مدیره باید از اطلاع‌رسانی منظم به اعضا در خصوص مزایای برنامه و هرگونه تغییرات مؤثر بر تعهدات فعلی و یا مزایای آتی اطمینان حاصل کند.</p>	<p>رهنمود ۳۴- سیاست افشای اطلاعات مدیرعامل سازمان، سیاست افشای اطلاعات را که به تصویب هیئت‌مدیره رسیده است، اجرا خواهد کرد. چنانچه مدیرعامل سازمان تصمیم بگیرد از اختیارات خود در زمینه افشای اطلاعات به ذی‌نفعان استفاده کند، سیاست افشای اطلاعات حدود این افشاسازی را مشخص می‌کند.</p> <p>رهنمود ۳۶- گزارش‌های عمومی مدیرعامل سازمان به طور منظم، ذی‌نفعان و عموم مردم را از وضعیت سازمان و عملکرد آن آگاه می‌کند.</p> <p>رهنمود ۵۸- اقدامات بیم‌سنجی (اکچوئری) برنامه تأمین اجتماعی اقدامات اکچوئریال طرح‌های تأمین اجتماعی باید در جهت پاسخ‌گویی، شفافیت و قابلیت پیش‌بینی در اجرای هریک از برنامه‌های تأمین اجتماعی مصوب سازمان به وضوح تعریف و مستند شود. از این رو لازم است تعریف دقیقی از مفهوم پایداری اکچوئریال بیمه ارائه شود. اقدامات اکچوئریال برنامه باید به زبان قابل فهم منتشر شده و به اطلاع تمامی ذی‌نفعان برسد. به‌ویژه چگونگی تعیین مزایای استحقاقی در مقابل دریافت حق بیمه از اعضا نیز باید در این انتشار لحاظ شود.</p>

۱-۱. صندوق‌های بازنشستگی چه اطلاعاتی را افشا می‌کنند؟

صندوق‌های بازنشستگی معمولاً گزارش‌های مختلفی را برای ارائه اطلاعات به ذی‌نفعان و رعایت الزامات نظارتی منتشر می‌کنند. این گزارش‌ها جنبه‌های مختلف عملیاتی، سرمایه‌گذاری، عملکرد مالی و حکمرانی صندوق را پوشش می‌دهد. در اینجا به برخی از گزارش‌های کلیدی که صندوق‌های بازنشستگی به صورت کلی منتشر می‌کنند اشاره شده است.

جدول ۲. اطلاعات انتشار یافته توسط صندوق های بازنشستگی

عنوان کلی	موارد منتشر شده در گزارش ها
عملکرد سرمایه گذاری	بازده سالیانه: عملکرد صندوق در سال گذشته که اغلب با معیارهای استاندارد مقایسه می شود. بازده بلندمدت: عملکرد تاریخی صندوق در دوره های زمانی طولانی تر (مثلاً ۳، ۵، ۱۰ ساله). بازده تنظیم شده با ریسک ^۱ : معیارهایی مانند نسبت شارپ ^۲ که بازده را در زمینه ریسک های گرفته شده ارزیابی می کنند.
تخصیص دارایی ها	تفکیک سرمایه گذاری ها: درصد دارایی های صندوق که به بخش های مختلف مانند سهام، اوراق قرضه، املاک و سایر سرمایه گذاری های تخصیص داده شده است. تخصیص جغرافیایی: توزیع سرمایه گذاری ها در مناطق یا کشورهای مختلف. تخصیص بخشی: توزیع سرمایه گذاری ها در بخش های مختلف اقتصاد (مثلاً فناوری، بهداشت و درمان، تولید صنعتی).
صورت های مالی	ترازنامه: دارایی ها، بدهی ها و خالص دارایی های صندوق. صورت سود و زیان: جزئیات درآمدها از مشارکت ها، سرمایه گذاری ها و منابع دیگر، و همچنین مصارف. صورت جریان نقدی: جریان های ورودی و خروجی نقدی، از جمله مشارکت های دریافت شده و مزایای پرداخت شده.
وضعیت تأمین مالی	نسبت تأمین مالی ^۳ : شاخصی که نسبت دارایی های صندوق به بدهی های آن را بیان می کند و نشان دهنده توانایی صندوق در تأمین تعهدات آینده است. ارزیابی بیم سنجی (اکچوئری): گزارشی که وضعیت پایداری مالی صندوق را ارزیابی و از فرضیات مربوط به نرخ سود، نرخ مرگومیر و سایر عوامل مؤثر بر تعهدات آینده استفاده می کند.
حاکمیت و مدیریت	حکمرانی صندوق: اطلاعات مربوط به حکمرانی صندوق، از جمله نام ها، نقش ها و صلاحیت های اعضای هیئت امنا و مدیران صندوق. مدیریت سرمایه گذاری: جزئیات مربوط به مدیران سرمایه گذاری صندوق، استراتژی ها و عملکرد آنها. ارائه دهندگان خدمات: اطلاعات مربوط به سایر نهادهایی که خدماتی به صندوق ارائه می دهند، مانند حسابرسان، متولیان و مشاوران.
اطلاعات اعضا و مشارکت کنندگان	داده های عضویت: تعداد اعضای فعال، بازنشسته ها و سایر اعضا. نرخ مشارکت: جزئیات مربوط به نرخ مشارکت کارفرمایان و کارکنان. پرداخت مزایا: اطلاعات مربوط به کل مزایای پرداخت شده، انواع مزایا و تعداد مستمری بگیران.
هزینه ها و مخارج	هزینه های مدیریت: هزینه های مرتبط با مدیریت سرمایه گذاری. هزینه های اداری: هزینه های مربوط به اداره صندوق، از جمله حقوق، اجاره و فناوری.
پایداری و عوامل ESG	عملکرد ESG ^۴ : چگونگی ادغام عوامل زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) در فرایند سرمایه گذاری. گزارش دهی پایداری ^۵ : افشای اقدامات سرمایه گذاری مسئولانه و تأثیر صندوق بر اهداف پایداری.
انطباق قانونی و نظارتی	گزارش های انطباق ^۶ : تأیید انطباق صندوق با قوانین و مقررات مربوطه. دعاوی حقوقی: اطلاعات مربوط به هرگونه دعاوی حقوقی جاری یا مختمه که صندوق در آنها درگیر بوده است.
ارتباط با ذی نفعان	گزارش های سالیانه: گزارش های جامع که خلاصه ای از وضعیت عملکرد مالی و حکمرانی صندوق در طول سال ارائه می دهند. خبرنامه ها: به روزرسانی های منظم در مورد عملکرد صندوق، تغییرات سیاستی یا سایر اخبار مرتبط. جلسات و رویدادها: اطلاعات مربوط به مجامع عمومی سالیانه و سایر رویدادهایی که اعضا می توانند با مدیریت صندوق در تعامل باشند.

مأخذ: یافته های پژوهش^۷.

1. Risk Adjusted Returns
2. Sharpe ratio
3. Funding Ratio
4. Environmental, Social, and Governance
5. Sustainability Reporting
6. Compliance Reports

۷. بر اساس گزارش های ارائه شده توسط صندوق های بازنشستگی از جمله

[GPIF Annual Report Fiscal Year 2023](#)

[GPIF Investment results for 2Q of fiscal 2024](#)

[Responsible investment Government Pension Fund Global 2023](#)

ممکن است برخی از کشورها بنابر اقتضای قوانین و سیاست‌های کلان خود بر برخی از این گزارش‌ها تأکید بیشتری داشته باشند. براساس آنچه بیان شد؛ تعیین چارچوب و مواد انتشار اطلاعات و نظارت بر آن برعهده هیئت‌مدیره و اجرا و پیاده‌سازی گزارش‌ها برعهده مدیرعامل سازمان است.

۲. بیان و ارزیابی حکم قانون

در بند «ه» تبصره «۲۰» [قانون بودجه سال ۱۴۰۲](#) حکمی مبنی بر انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی و همچنین ایجاد حساب واحد جهت عملیات مالی سازمان تأمین اجتماعی بیان شده است. در قسمت اول این حکم آمده: «در راستای انضباط‌بخشی به منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی و مدیریت مصارف آنها صندوق‌های بازنشستگی مکلفند محاسبات بیمه‌ای وضعیت پایداری مالی در افق پنج‌ساله، بودجه مصوب و عملکرد مالی را به تفکیک سرفصل‌های مندرج مصوب تا مرداد سال ۱۴۰۲ منتشر کنند».

در قسمت دوم حکم، سازمان تأمین اجتماعی مکلف به ایجاد حساب واحد و پرداخت به ذی‌نفع نهایی جهت کلیه عملیات مالی خود به شرح زیر شده است: «سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از شهریور سال ۱۴۰۲ ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود نسبت به پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذی‌نفع نهایی از این حساب با استفاده از درخواست الکترونیک و شناسه پرداخت اقدام کند. عدم واریز کلیه درآمدها به حساب مذکور در حکم تصرف در اموال عمومی خواهد بود».

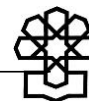
در ادامه نیز به نوعی ضمانت اجرایی حکم بیان شده که در آن هیئت‌امنان سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه موظف به نظارت بر عملکرد این بند قرار گرفتند که شرح آن در ادامه آمده است:

«هیئت‌امنان سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه موظف به نظارت بر عملکرد این بند در خصوص سازمان تأمین اجتماعی و کلیه صندوق‌های تابعه است. همچنین اجرای مواد (۴)، (۳۸) و (۴۱) [قانون تأمین اجتماعی](#) مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن منوط به تحقق مفاد حکم این بند است».

۲-۱. ارزیابی حکم

در این قسمت به برخی از ابهامات و موارد نقص موجود در حکم مذکور پرداخته شده است. هرچند اصل پرداختن به شفافیت و انتشار اطلاعات و ایجاد سازوکار شفاف جهت عملیات‌های مالی و بودجه در سازمان‌های بیمه‌گر نکته مثبتی است، اما به نظر بخشی از علل عدم پیاده‌سازی حکم به نواقص موجود در حکم مربوط می‌شود که در ادامه بیان شده است:

- تصویب در بودجه سنواتی: با توجه به ماهیت دائمی این حکم، لازم است در قوانین دائمی نسبت به این موضوع الزام ایجاد شود.

- ابهام در برخی از الفاظ از جمله عملکرد مالی و وضعیت پایداری مالی،
- عدم تأکید بر برخی از افشاهای حائز اهمیت از جمله گزارش‌دهی عملکرد سرمایه‌گذاری شرکت‌های تابعه، اطلاعات مربوط به سابقه و صلاحیت هیئت‌مدیره و مدیران مجموعه،
- در نظر نگرفتن ضمانت اجرایی مناسب.

۳. وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با بند «ه» تبصره «۲۰»

در این بخش به وضعیت انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی براساس گزارش ارائه شده توسط دبیرخانه هیئت‌امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه^۱ و همچنین درگاه‌های رسمی صندوق‌های بازنشستگی پرداخته شده است. در انتها نیز گزارش دیوان محاسبات در ارتباط با تفریغ بودجه حکم مذکور بیان شده است.

۱-۳. وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با انتشار اطلاعات

در این بخش وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با بخش اول حکم بر اساس گزارش‌های مختلف بیان شده است.

۱-۱-۳. گزارش دبیرخانه هیئت‌امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه

جهت بررسی وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی با توجه به نقش نظارتی تعیین شده در قانون مکاتباتی با هیئت‌امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه، صورت پذیرفت. براساس استعلام صورت گرفته از دبیرخانه وضعیت عملکرد هریک از صندوق‌های تابعه به شرح زیر بیان شده است:

الف) سازمان تأمین اجتماعی

براساس گزارش، سازمان تأمین اجتماعی به‌غیر از انتشار صورت‌های مالی سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ سایر موارد از جمله بودجه‌های مصوب، گزارش عملکرد (تفریغ) بودجه و گزارش‌های اکچوئری را در سایت و سامانه شفافیت بارگذاری نکرده است [۴].

ب) صندوق بازنشستگی کشوری

صندوق بازنشستگی کشوری در بخش عملکرد مالی [سامانه شفافیت](#)^۲ گزارش‌های مالی خود را در سه بخش گزارش هزینه‌کرد، صورت‌های مالی و بودجه مصوب سالیانه صندوق منتشر کرده است. صورت‌های مالی صندوق تا تاریخ ۱۴۰۰ در سامانه مذکور بارگذاری شده است [۴]. در ارتباط با بودجه مصوب و گزارش تفریغ بودجه نیز در سامانه مذکور اطلاعاتی منتشر نشده و در آذرماه سال ۱۴۰۳ نیز صورت مالی سال ۱۴۰۱ صندوق با تأخیر دوساله منتشر شد.

۱. در حال حاضر ۵ صندوق بازنشستگی سازمان تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان روستایان و عشایر، صندوق بازنشستگی حمایت و بازنشستگی فولاد و صندوق بازنشستگی آینده سازی تحت نظارت دبیرخانه هیئت امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه است.

2. <https://www.cspf.ir/fa/transparency>.

ج) صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر

صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در بخش [سامانه شفافیت خود](#)^۱ گزارش‌های مالی خود را در سه دسته صورت‌های مالی، بودجه مصوب و تفریغ بودجه صندوق منتشر کرده که آخرین بودجه مصوب منتشر شده صندوق مربوط به سال ۱۴۰۳ است. همچنین آخرین گزارش تفریغ بودجه منتشر شده مربوط به سال ۱۴۰۲ است. در بخش صورت‌های مالی صندوق، گزارش‌ها تا سال ۱۴۰۱ منتشر شده و در دسترس عموم قرار گرفته است [۴]. همچنین، این صندوق با به‌روزرسانی‌های منظم‌تری نسبت به گزارش‌دهی اقدام کرده و در بین سایر صندوق‌ها عملکرد مطلوب داشته است.

د) صندوق حمایت و بازنشستگی فولاد

صندوق حمایت و بازنشستگی فولاد در بخش [سامانه شفافیت خود](#)^۲ به‌جز انتشار صورت‌های مالی سال ۱۴۰۰ سایر موارد شامل بودجه‌های مصوب، تفریغ بودجه و گزارش‌های اکچوئری خود را بارگذاری نکرده است [۴].

ه) صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز

این صندوق در سامانه مربوط به [انتشار اطلاعات](#)^۳ گزارش‌های سالیانه و گزارش‌های مالی تلفیقی خود را از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ بارگذاری و در دسترس عموم قرار داده، اما صورت‌های مالی حسابرسی شده مصوب این صندوق منتهی به سال‌های مالی ۱۴۰۱-۱۳۹۷ و نیز بودجه‌های مصوب از جمله بودجه مصوب سال ۱۴۰۳ صندوق و گزارش‌های تفریغ بودجه بارگذاری نشده است [۴].

در جدول زیر خلاصه‌ای از عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط اجزای حکم بیان شده است.

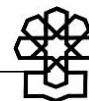
جدول ۳. وضعیت عملکرد بند «ه» تبصره «۲۰» بودجه سال ۱۴۰۲ [۴]

عنوان	اقدامات سازمان تأمین اجتماعی	اقدامات صندوق بازنشستگی کشوری	اقدامات صندوق روستاییان و عشایر	اقدامات صندوق فولاد	اقدامات صندوق آینده‌ساز
محاسبات وضعیت پایداری مالی در افق پنج‌ساله	عدم انتشار	عدم انتشار	انتشار گزارش محاسبات / بیمه‌ای در افق پنج‌ساله	عدم انتشار	عدم انتشار
بودجه مصوب	عدم انتشار	انتشار بودجه سال ۱۴۰۱	انتشار بودجه مصوب سال ۱۴۰۳	عدم انتشار	عدم انتشار
آخرین صورت مالی با حسابرسی عملکرد مالی	انتشار صورت‌های مالی سال ۱۴۰۰	انتشار صورت‌های مالی سال ۱۴۰۱	انتشار صورت‌های مالی سال ۱۴۰۱	انتشار صورت مالی سال ۱۴۰۰	عدم انتشار
آخرین تفریغ بودجه	عدم انتشار	عدم انتشار	انتشار تفریغ بودجه سال ۱۴۰۲	عدم انتشار	عدم انتشار

1. <https://Shafaf.roostaa.ir>.

2. <https://irsbf.ir/shafafiyat>.

3. <https://ayandehsazfund.com/Circulars-and-reports>.

۲-۱-۳. اطلاعات منتشر شده براساس درگاه رسمی صندوق‌های بازنشستگی

در این بخش درگاه رسمی هریک از صندوق‌های بازنشستگی بررسی شده و آخرین مواردی که صندوق‌های بازنشستگی در سنوات گذشته نسبت به انتشار و به‌روزرسانی آن اقدام کردند، بیان شده است.

جدول ۴. آخرین اطلاعات افشا شده صندوق‌ها در تاریخ تهیه گزارش - مهرماه ۱۴۰۳

موارد انتشار یافته	دستگاه مربوطه
گزارش شاخص‌های کلیدی مالی و عملکردی سال ۱۴۰۱ گزارش آماری بازنشستگان مشاغل سخت و زیان‌آور سال ۱۴۰۲ گزارش آماری مستمری‌بگیران فعال سال ۱۴۰۲ گزارش‌های کلیدی جمعیتی سال ۱۴۰۲ فاقد گزارش عملکرد سرمایه‌گذاری	سازمان تأمین اجتماعی
نشریه آماری صندوق بازنشستگی کشوری - زمستان سال ۱۴۰۲ عدم انتشار گزارش بودجه مصوب فاقد گزارش عملکرد سرمایه‌گذاری	صندوق بازنشستگی کشوری
بودجه مصوب سال ۱۴۰۳ صورت مالی سال ۱۴۰۱ تفریغ بودجه سال ۱۴۰۱ فاقد گزارش عملکرد سرمایه‌گذاری	صندوق بازنشستگی روستاییان کشاورزان و عشایر
صورت‌های مالی سال ۱۳۹۹ صورت‌های مالی تلفیقی ۱۳۹۶ فاقد گزارش افشای عملکرد سرمایه‌گذاری	صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز
صورت‌های مالی سال ۱۴۰۰ فاقد گزارش عملکرد سرمایه‌گذاری	صندوق حمایت و بازنشستگی فولاد

مأخذ: یافته‌های پژوهش^۱.

۳-۱-۳. گزارش دیوان محاسبات در ارتباط خصوص انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی

دیوان محاسبات نیز در گزارش تفریغ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ حکم مربوطه را مورد بررسی قرار داده است. براساس گزارش دیوان محاسبات وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی به شرح زیر است:

۱. براساس بررسی درگاه‌های مربوط به صندوق‌های بازنشستگی مختلف.

جدول ۵. وضعیت عملکرد صندوق‌های بازنشستگی در ارتباط با بند «ه» تبصره «۲۰» تا پایان مردادماه سال ۱۴۰۲ [۵]

ردیف	عنوان صندوق	انتشار	عدم انتشار
۱	صندوق بازنشستگی کشوری		
۲	صندوق بازنشستگی سازمان تأمین اجتماعی		
۳	صندوق بازنشستگی بانک مرکزی		
۴	صندوق بازنشستگی کارکنان بانک‌ها		
۵	صندوق بازنشستگی بیمه مرکزی		
۶	صندوق بازنشستگی وزارت نفت		
۷	صندوق بازنشستگی مستخدمین وزارت اطلاعات ایران	*	
۸	صندوق بازنشستگی شهرداری تهران		
۹	صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز		
۱۰	صندوق حمایت و کلا و کارگشایان دادگستری		
۱۱	صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر		
۱۲	صندوق حمایت و بازنشستگی کارکنان فولاد		
۱۳	صندوق بازنشستگی سازمان بنادر و دریانوردی		

* با توجه به طبقه‌بندی اطلاعات، گزارش‌های موضوع این بند قابلیت انتشار عمومی توسط صندوق را نداشته و صرفاً در صورت‌های مالی صندوق مذکور درج می‌شود.

براساس گزارش دیوان محاسبات بیان شده که موارد عدم انتشار اطلاعات مبین عدم رعایت مفاد حکم است. همچنین صندوق‌های بازنشستگی نیروهای مسلح، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکت صنایع ملی مس نیز مستنداتی در خصوص عملکرد این بند ارسال نکرده که مبین عدم رعایت قانون است [۵].

۲-۳. عملکرد سازمان تأمین اجتماعی در ارتباط با حساب واحد و پرداخت به ذی‌نفع نهایی

مدیریت مالی عمومی یکی از مهم‌ترین وظایف دولت بوده و بر عملکرد بخش‌های مختلف و در نتیجه وضعیت عمومی کشور از منظر اقتصادی و اجتماعی تأثیرگذار است. در همین راستا ایجاد و استقرار حساب واحد، یکی از مهم‌ترین اصلاحات مهم در سیستم مدیریت مالی و هزینه‌های عمومی کشورها در دهه‌های اخیر است. با توجه به حجم بسیار بالای بودجه مصوب سازمان تأمین اجتماعی، در [قانون بودجه سال ۱۴۰۲](#) حکمی مبنی بر ایجاد حساب واحد و پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذی‌نفع نهایی بیان شده است.

حساب واحد، یک سیستم حسابداری عمومی است که از طریق متمرکز ساختن حساب‌ها، منجر به بهبود نظام‌های دریافت و پرداخت و نظارت مستمر بر مخارج دولتی می‌شود [۶]. مطابق بند «ه» تبصره «۲۰» [قانون بودجه ۱۴۰۲](#) «سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از شهریور سال ۱۴۰۲ ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی خود نسبت به پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذی‌نفع نهایی از این حساب با استفاده از درخواست الکترونیک و شناسه

پرداخت اقدام کند. عدم واریز کلیه درآمدها به حساب مذکور در حکم تصرف در اموال عمومی خواهد بود. هیئت‌امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های تابعه موظف به نظارت بر عملکرد این بند در خصوص سازمان تأمین اجتماعی و کلیه صندوق‌های تابعه هستند».

بر مبنای استعلام صورت گرفته از سازمان تأمین اجتماعی، تفسیر سازمان از تکلیف مذکور ناظر بر افتتاح حساب واحد نزد «خزانه» نیست و جمع بند مذکور با ماده (۵۳) قانون تأمین اجتماعی که به موجب آن ذخایر سازمان نزد بانک رفاه کارگران متمرکز خواهد شد دلالت بر این امر دارد که حساب واحد برای کلیه عملیات مالی سازمان باید نزد بانک رفاه کارگران افتتاح شود که تفسیری صحیح ارزیابی می‌شود.

همچنین بر اساس گزارش ارائه شده توسط دبیرخانه هیئت‌امنای سازمان تأمین اجتماعی، وجوه مربوط به حق بیمه به حساب‌های متمرکز در بانک‌های عامل واریز و سپس جهت پرداخت تعهدات و سایر هزینه‌های سازمان، به حساب متمرکز بانک رفاه کارگران منتقل می‌شود. گفتنی است؛ در بخش پرداخت حقوق و مزایای کارکنان سازمان و بخش قراردادهای پیمانکاری، خرید کالا یا خدمات، کلیه پرداخت‌ها از حساب واحد متمرکز نزد بانک رفاه کارگران (به جز واحدهای پیمانکاری که در آن بانک رفاه وجود ندارد) از بهمن سال ۱۴۰۲ عملیاتی شده است. در بخش تعهدات سازمان با توجه به گستردگی جامعه هدف، کلیه پرداخت‌ها از حساب‌های مفتوحه در بانک‌های عامل سازمان انجام می‌گیرد.

بدین ترتیب حذف حساب‌های متفرقه و محدود شدن دریافت حق بیمه به چند حساب مشخص در بانک‌های عامل را می‌توان از اقدامات مهم سازمان تأمین اجتماعی در راستای اجرایی‌سازی تکلیف «ایجاد حساب واحد» ارزیابی کرد، با این حال، به دلیل بلافصل نبودن دریافت حق بیمه که به ادعای سازمان تأمین اجتماعی به دلیل موانع اجرایی (همچون مقاومت کارفرمایان و فقدان شعب بانک رفاه در تمام شهرستان‌های کشور) بوده، پیاده‌سازی این حکم به صورت کامل محقق نشده است. گفتنی است؛ در صورت تحقق این موضوع امکان نظارت بر خط و بودجه‌ریزی عملیاتی و شفاف برای سازمان فراهم می‌شود و می‌توان گزارش‌دهی بهتری در ارتباط با مصارف مختلف سازمان و وضعیت عملکرد آن در طول سالیان مختلف ارائه کرد.

در ارتباط با این بخش از حکم قانون، در گزارش تفریغ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ دیوان محاسبات بیان شده است که «سازمان تأمین اجتماعی نسبت به ایجاد حساب واحد برای عملیات مالی خود و پیاده‌سازی سازوکار پرداخت به ذی‌نفع نهایی اقدام نکرده که مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند است» [۵]. همچنین در ادامه گزارش دیوان بیان شده است «با توجه به عملیاتی نشدن تکالیف مندرج در مفاد حکم این بند توسط سازمان مذکور، هیئت‌امنای سازمان تأمین اجتماعی به وظیفه نظارتی خود عمل نکرده که مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند است» [۵]. با توجه به آنچه بیان شد ضروری است؛ جهت پیاده‌سازی کامل حساب واحد در سازمان تأمین اجتماعی اقدامات بیشتری صورت پذیرد.

۴. جمع‌بندی و پیشنهادها

مطالعه پیش رو به دنبال بررسی وضعیت عملکرد بند «ه» تبصره «۲۰» [قانون بودجه سال ۱۴۰۲](#) در ارتباط با انتشار اطلاعات توسط صندوق‌های بازنشستگی و ایجاد سازوکار حساب واحد در عملیات دریافت و پرداخت سازمان تأمین

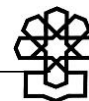
اجتماعی است. پس از بررسی اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از استعلام‌های صورت گرفته و همچنین درگاه‌های رسمی مربوط به انتشار اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی، می‌توان بیان داشت که صندوق‌های بازنشستگی نسبت به افشای با کیفیت اطلاعات اقدامات لازم را انجام نداده و در حال حاضر انتشار اطلاعات مطابق با استانداردهای مربوطه صورت نپذیرفته است. در بین گزارش‌های منتشر شده صندوق‌های بازنشستگی، ضعیف‌ترین گزارش‌ها مربوط به وضعیت عملکرد مالی صندوق‌هاست که در تمامی صندوق‌ها با تأخیر و بدون رعایت استانداردهای لازم منتشر می‌شود. باین حال، در بین صندوق‌های بازنشستگی بهترین گزارش‌دهی مربوط به صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر است.

از مهم‌ترین موانع عدم افشای مطلوب اطلاعات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- عدم شکل‌گیری نهاد تنظیم‌گر و ناظر بر صندوق‌های بازنشستگی،
- ضعف در احکام قانونی جهت الزام صندوق‌ها نسبت به انتشار و افشای اطلاعات،
- نبود چارچوب مشترک تهیه و انتشار داده و اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی،
- عدم تولید داده در سطح دستگاه‌های متولی.

با توجه به آنچه که بیان شد پیشنهاد می‌شود با تهیه قانونی دائمی نسبت به افشای اطلاعات در صندوق‌های بازنشستگی اقدامات لازم صورت پذیرد. استقرار نهاد تنظیم‌گر حوزه رفاه و تأمین اجتماعی می‌تواند نقش بسزایی در بهبود انتشار اطلاعات جهت بهره‌برداری ذی‌نفعان داشته باشد. با توجه به دائمی بودن این حکم و ضرورت ایجاد ساختارهای بلندمدت در جهت افشای اطلاعات و نظارت بر عملکرد دستگاه‌های متولی پیشنهاد می‌شود این احکام در چارچوب قوانین دائمی تصویب شوند.

همچنین حذف حساب‌های متفرقه، محدود شدن دریافت حق بیمه به چند حساب مشخص در بانک‌های عامل و سپس انتقال این وجوه به حساب بانک رفاه کارگران را می‌توان از اقدامات مهم و ارزشمند سازمان تأمین اجتماعی در راستای اجرایی‌سازی تکلیف «ایجاد حساب واحد» ارزیابی کرد، باین حال، به دلیل بلافصل نبودن دریافت حق بیمه که به ادعای سازمان تأمین اجتماعی به دلیل موانع اجرایی (همچون مقاومت کارفرمایان و فقدان شعب بانک رفاه در تمام شهرستان‌های کشور) بوده، اجرایی‌سازی این حکم به صورت کامل انجام نشده است. گفتنی است؛ در صورت تحقق این موضوع امکان نظارت بر خط و بودجه‌ریزی عملیاتی و شفاف برای سازمان تأمین اجتماعی فراهم می‌شود و می‌توان گزارش‌دهی بهتری در ارتباط با مصارف مختلف این سازمان و وضعیت عملکرد آن در طول سالیان مختلف ارائه کرد.

جدول ۶. پیشنهاد اصلاحی

ملاحظات	زمان بندی اجرا (کوتاه مدت، میان مدت، بلندمدت)	دستگاه متولی	الزامات و قیود اجرایی	توصیه سیاستی	نوع توصیه		ردیف
					اصلاح**	تداوم*	
در سایر قوانین از جمله قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی به این موضوع اشاره شده است اما تا به حال نهاد تنظیم گر با ابزارهای نظارتی لازم شکل نگرفته است.	میان مدت	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی / مجلس شورای اسلامی		استقرار نهاد تنظیم گر و ناظر بر صندوق های بازنشستگی			۱
لازم است جهت انتشار اطلاعات در صندوق های بازنشستگی چارچوبی مشخص تدوین گردد و در گزارشهای منظم این اطلاعات منتشر شوند.	کوتاه مدت	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی		ایجاد چارچوب مشترک تهیه و انتشار داده در صندوق های بازنشستگی			۲
بر اساس تکلیف صورت گرفته لازم است انواع گزارش های مربوطه در صندوق های بازنشستگی مختلف تولید و منتشر شود.	کوتاه مدت	صندوق های بازنشستگی		ایجاد سازوکارهای تولید داده در سطح دستگاه های متولی			۳

* تداوم یا تقویت آیتها یا اقدامات.

** اصلاح رویه ها یا ایجاد سازوکارها.

۵. پیوست

شکل ۱ پیوست . صندوق بازنشستگی کشوری (تأخیر دوساله در انتشار صورت‌های مالی)

زمان انتشار	زمان ارسال	کد	عنوان اطلاعیه	نام شرکت	نماد
۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۱۷:۴۰	۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۱۷:۴۰		مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بارس قانونی سال مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۲۹	صندوق بازنشستگی کشوری	صندوق بازنشستگی کشوری
۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۱۴:۵۶	۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۱۴:۵۶		مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بارس قانونی سال مالی منتهی به ۱۳۹۸/۱۲/۲۹	صندوق بازنشستگی کشوری	صندوق بازنشستگی کشوری
۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۱۲:۲۳	۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۱۲:۲۳		مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بارس قانونی سال مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۲۹	صندوق بازنشستگی کشوری	صندوق بازنشستگی کشوری
۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۰۹:۵۵	۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۰۹:۵۵		مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بارس قانونی سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹	صندوق بازنشستگی کشوری	صندوق بازنشستگی کشوری
۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۰۶:۵۷	۱۴۰۳/۰۸/۰۶ ۰۹:۰۶:۵۷		مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بارس قانونی سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹	صندوق بازنشستگی کشوری	صندوق بازنشستگی کشوری

شکل ۲ پیوست. نمونه گزارش افشا در صندوق بازنشستگی کشوری (کیفیت پایین و ناخوانا بودن محتویات گزارش)

صندوق بازنشستگی کشوری
یافته‌های توجیحی صورت‌های مالی
سال مالی منتهی به ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸

۱۳۹۹		۱۳۹۸		نوع حساب	توضیحات
بهای تمام شده	بهای تمام شده	ارزش بازار	قیمت سربرده کلاری		
۲۱,۲۷۲,۲۲۲	۲۲,۲۵۰,۲۲۲	۲۸,۲۱۵,۰۸۸	۷۸,۲۲	۳۱,۵۰,۶۲۹	۱- سرمایه گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس
۵,۳۰۰,۲۲۷	۵,۳۰۰,۲۲۷	۲۲,۲۴۸,۸۶۱	۵۸,۹۱	۵,۳۰۰,۲۲۷	۲- شرکت سرمایه گذاری صندوق بازنشستگی کشوری
-	۲۵۸,۵۲۶	۲۹,۰۰۰,۰۰۰	۵,۲۲	۱۵۹,۱۲۲,۸۲۲	۳- شرکت گروه مدیریت ارزش صندوق بازنشستگی کشوری
۱-	۳	۲۲۹	۲۲۹	۱۵۹,۱۲۲,۸۲۲	۴- شرکت پتروشیمی سپهر
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	۵- سایر شرکت‌ها
۱۰,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	-	۶- بانک
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۷- بدهی حساب آرزایی سرمایه
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۸- سرمایه گذاری در سایر شرکت‌ها
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۹- شرکت اوله سازی اهواز
۲,۲۲۲,۲۲۲	۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۰- شرکت خدمات جویگر کشور - آستارا
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۱- شرکت عمران و ساختمان تراز یک ریز
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۲- شرکت آریانا - رام
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۳- شرکت سپهران پارس
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۴- شرکت سرمایه گذاری آینه صبا
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۵- شرکت آزاد راه امیر کبیر
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۶- شرکت سرمایه گذاری سپاهان
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۷- شرکت کارخانجات تولیدی تهران
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۸- شرکت نسو آینه صبا
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۱۹- شرکت آزاد راه تبریز - ارومیه
۲۲,۲۲۲,۲۲۲	۲۲,۲۲۲,۲۲۲	-	-	-	۲۰- سایر شرکت‌ها

شکل ۳ پیوست. سازمان تأمین اجتماعی (تأخیر دوساله در انتشار صورت‌های مالی)

اطلاعیها		جستجوی اطلاعیها		اطلاعیهای قدیمی		
فیلترهای جستجو:	نماد	نام شرکت	عنوان اطلاعیه	کد	زمان ارسال	زمان انتشار
نماد: سازمان تامین اجتماعا...	سازمان تامین اجتماعی	سازمان تامین اجتماعی	مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی سال مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰	۱۴۰۳/۰۸/۰۷	۱۷:۲۳:۳۵	۱۴۰۳/۰۸/۰۷ ۱۷:۲۳:۳۵
نام: سازمان تامین اجتماعا...	سازمان تامین اجتماعی	سازمان تامین اجتماعی	مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹	۱۴۰۳/۰۸/۰۷	۱۷:۱۳:۴۷	۱۴۰۳/۰۸/۰۷ ۱۷:۱۳:۴۷
وضعیت ناشر: ثبت نشده نزد سازمان	سازمان تامین اجتماعی	سازمان تامین اجتماعی	مشمول اصل ۴۴ - اطلاعات صورت مالی تلفیقی پایان دوره به همراه گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹	۱۴۰۳/۰۸/۰۵	۱۰:۲۴:۵۸	۱۴۰۳/۰۸/۰۵ ۱۰:۲۴:۵۸
ماهیت شرکت: خدماتی						

- [۱] "OECD, Recommendation of the Council on Guidelines for Pension Fund Governance, OECD/LEGAL/0336." 2024.
- [۲] اتحادیه بین‌المللی تامین اجتماعی (۲۰۱۶)، حکمرانی خوب، رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تامین اجتماعی، ترجمه حسن زاده، مجید، موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی، ۱۳۹۷.
- [۳] اتحادیه بین‌المللی تامین اجتماعی (۲۰۱۶)، حکمرانی خوب، رهنمودهای اتحادیه بین‌المللی تامین اجتماعی، ترجمه حسن زاده، مجید، موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی، ۱۳۹۷.
- [۴] استعلام صورت گرفته از دبیرخانه هیئت امنای سازمان تامین اجتماعی و صندوق‌های تابعه مورخ ۱۴۰۳/۳/۲۳.
- [۵] گزارش تفریغ بودجه سال ۱۴۰۲ - تبصره (۲۰).
- [۶] جمال کاکائی، بهاره فهمیمی؛ ارزیابی حساب واحد خزانه در ایران، فصلنامه پژوهش‌های برنامه و توسعه، ۱۴۰۰.

گزیده سیاستی

در ارتباط با وضعیت عملکرد بند « ه » تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کشور می‌توان بیان داشت گزارش‌های منتشر شده توسط صندوق‌های بازنشستگی نتوانسته ویژگی‌های مورد نظر افشای خوب از جمله افشای هدفمند، به‌موقع و قابل اعتماد را محقق نماید.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir